

Měsíčník EU aktualit

číslo 109,
říjen 2012

strana 2	Události: ECB pomůže s řešením dluhové krize v eurozóně
strana 6	Sloupek Komise:
20 let od vzniku jednotného trhu
strana 8	Drobnohled:
Bankovní unie? Ano, ale...
strana 9	Hlavní téma:
Náklady práce v Evropské unii
strana 13	Průvodce podnikáním:
Bulharsko

Česká spořitelna, a.s.
Olbrachtova 1929/62
140 00 Praha 4
tel.: +420 956 718 012
EU_office@csas.cz
<http://www.csas.cz/eu>

EU OFFICE (KANCELÁŘ PRO EU)

Jan Jedlička

manažer EU Office

+420 956 718 014, jjedlicka@csas.cz

Tomáš Kozelský

+420 956 718 013, tkozelsky@csas.cz

Iva Dlouhá

+420 956 718 015, idlouha@csas.cz

Helena Chamerová

+420 956 718 012, hchamerova@csas.cz

EKONOMICKÉ A STRATEG. ANALÝZY

David Navrátil

hlavní ekonom České spořitelny

+420 224 995 439, dnavratil@csas.cz

GRANTIKA ČESKÉ SPOŘITELNY

Richard Lev

ředitel odboru Projektové poradenství

+420 731 192 877, lev@grantikacs.com

Máte zájem o realizaci projektu s podporou fondů EU? Hledáte financování rozvojových plánů? Plánujete expanzi do zahraničí? Chcete získat více informací? Prosím, obraťte se na nás.

Obsahovými partnery Měsíčníku EU aktualit jsou
Zastoupení Evropské komise v ČR a portál EurActiv.cz

Informace o evropské politice
v češtině
www.euractiv.cz

Vážený čtenáři,

inovační nálada podpořená kladnou zpětnou vazbou od Vás čtenářů (děkujeme za ni!) nám vydržela i v měsíci září, kdy jsme připravili další dvě novinky.

První je slibovaná proměna rubriky Statistické okénko, které se ujal Tomáš Kozelský. Zatímco dříve jsme se zaměřovali čistě na makroekonomické ukazatele, nyní chceme sledovat i statistiky mikroekonomické. Nově si tak v Měsíčníku EU aktualit může porovnat třeba průměrnou mzdu ve všech členských zemích EU, průměrné úročení hypotečních úvěrů či průměrnou cenu elektřiny. Zajímá Vás, jak hodně jsme se přiblížili průměrným mzdám v Německu? Nebo jestli je elektřina v průměru dražší u nás či na Slovensku? Podívejte se na stranu 16. V příštím Měsíčníku se zase vrátíme k HDP, veřejným financím a spol. Vytvořili jsme totiž dvě sady sledovaných statistik, které se budou pravidelně střídát.

Od druhé novinky si slibujeme, že nám dále zatraktivní tento náš bulletin. V říjnovém vydání jsme zahájili spolupráci přímo s Evropskou komisí a tak v každém čísle najdete kapitulu „Sloupek Komise“, kterou naplňuje Zastoupení Evropské komise v ČR. Na úvod nám poslali téma z nejzajímavějších. Věnuje se významného životního jubileu vymoženosti, kterou i zavilí kritici evropské integrace považují za přínos. O kom či o čem je řeč se dočtete na straně 6. Náповěda: letos oslavila již 20 let svého fungování.

Jinak samotné září přineslo zpátky ke každodenním povinnostem nejen školáky, ale i evropské instituce, které si v srpnu zpravidla užívají dovolenou. A začaly hned zostra. Evropská komise ústy svého předsedy José Barrosa přišla s návrhem na zavedení Bankovní unie, která by mimo jiné měla přinést jak jednotný bankovní dohled, tak i třeba jednotný systém pojištění vkladů. Návrh je to natolik převratný (čti kontroverzní), že jsme mu věnovali speciální komentář v rubrice Drobnohled.

Z hlediska zájmu médií a zejména investorů však Barrosův návrh překonal předseda Evropské centrální banky Mario Draghi. Ten vyslyšel nářek finančních trhů a představil novou megazbraň v boji s dluhovou krizí eurozóny. Její podstatou jsou neomezené nákupy státních dluhopisů Evropskou centrální bankou na mezibankovním trhu. Spuštění programu pro dluhopisy vybrané země sice doprovází podmínka, že daná země musí provádět úspory a reformy, ale přece jen se zde centrální banka pouští na tenký led. Jak jsme psali v zářijovém Měsíčníku v rubrice Drobnohled, ze statutu Evropské centrální banky vyplývá povinnost banky pečovat o cenovou stabilitu, nikoliv zachraňovat členské státy eurozóny, které ztratily důvěru věřitelů. Na druhou stranu, pokud reálně hrozilo rozšíření dluhové náklady na Španělsko, Itálii a další státy, co jiného mohl Draghiho tým dělat...

Česká republika však žila metanolovou kauzou, která v některých zemích vyústila i v zákaz dovozu tvrdého alkoholu z Česka. Téma má i evropskou rovinu, proto se nevyhnulo ani Měsíčníku. Vážený čtenáři, příjemné počtení říjnového čísla ať již se sklenkou dobrého nezávadného alkoholu či bez ní Vám přeje

Jan Jedlička

O tzv. "české výjimce" se bude v Evropském parlamentu hlasovat znovu v říjnu. Evropská komise představila návrh bankovní unie, Evropská centrální banka by měla získat právo provádět namátkové kontroly a odebírat licence ve všech bankách eurozóny. Při řešení dluhové krize v eurozóně pomůže i Evropská centrální banka. Německý ústavní soud rozhodl, že Německo může ratifikovat ESM. Čína jako největší světový výrobce solárních zařízení je vyšetřována Evropskou komisí kvůli dumpingu.

POLITIKA

Klausova výjimka opět narazila, hlasování ve výboru EP se musí opakovat

Výbor Evropského parlamentu pro ústavní záležitosti těsně schválil (dvanáct ku jedenácti hlasům) zprávu o návrhu tzv. české výjimky z Listiny základních práv EU. Výsledek hlasování byl však později zpochybněn, a proces se tak bude opakovat na začátku října. Projednávanou výjimku si na konci roku 2009 stanovil jako podmínku pro podpis Lisabonské smlouvy prezident Václav Klaus z obavy před majetkovými nároky sudetských Němců.

Na zasedání výboru byl zároveň odmítnut návrh socialistů, aby se projednávanou výjimkou Evropská rada v budoucnosti vůbec nezabývala. V takovém případě by výjimka už v platnost vejít nemohla.

Pokud tzv. Klausova výjimka dostane v říjnu zelenou, zamíří do Evropského parlamentu. Ten má sice pouze konzultační roli, nicméně vyjádření europoslanců je nezbytné k tomu, aby o přijetí tohoto protokolu mohly hlasovat členské státy, které se k jejímu přijetí zavázaly už v roce 2009.

Jestliže evropská „sedmadvacítká“ protokol, který měl být původně součástí přístupové smlouvy s Chorvatskem, přijme, připojí se Česká republika k Polsku a Velké Británii, které si už výjimku z Listiny v minulosti vyjednaly.

<http://www.europarl.europa.eu/ep-live/en/committees/video?event=20120917-1500-COMMITTEE-AFCO>

<http://www.euractiv.cz/bezpecnost-a-spravedlnost0/clanek/klausova-vyjimka-opet-narazila-hlasovani-ve-vyboru-ep-se-musi-opakovat-010246>

EKONOMIKA A EURO

Evropská komise představila návrh bankovní unie

Evropská komise navrhla vyšší pravomoci pro Evropskou centrální banku. Evropská centrální banka by tak mohla získat právo provádět namátkové kontroly a odebírat licence ve všech bankách eurozóny. Takové právo prozatím náleží pouze národním centrálním bankám. Její pravomoci by navíc mohly sahát i do států, které jednotnou měnu nepoužívají.

ECB by se měla své nové role ujmout od července příštího roku, plné pravomoci by měla postupně získat do začátku roku 2014.

V každém případě bude muset návrh projít vyjednáváním mezi vládami členských států a Evropským parlamentem. Aby mohla být představa Evropské komise uvedena do praxe, musí ji schválit všech 27 zemí EU a Evropský parlament. Problém by mohl nastat zejména ve dvou bodech.

ECB by měla získat právo dohlížet na všechny banky

v eurozóně. To však odmítá Německo. Ministr financí Wolfgang Schäuble minulý týden myšlenku kritizoval s tím, že pod dohledem by měly být pouze systémově důležité bankovní instituce. Velkou část evropského bankovního systému tvoří malé banky. Více než 90 % aktiv pak spočívá v rukou dvou stovek největších institucí.

Dalším problematickým bodem je návrh, aby měla ECB možnost dohlížet také na banky mimo státy eurozóny. Tyto země by měly s Evropskou centrální bankou uzavřít formální dohody „o blízké spolupráci“. Na jejich základě by pak také mohly být prováděny namátkové kontroly. To se některým státům přirozeně nelíbí. Hlavním odpůrcem myšlenky je Velká Británie. I když Česká republika není součástí eurozóny, podle evropského komisaře Štefana Füleho bude bankovní dohled důležitý i pro Česko.

Pokud Vás zajímá náš názor, podívejte se do rubriky Drobnohled.

http://ec.europa.eu/internal_market/finances/docs/committees/reform/20120912-com-2012-511_en.pdf

<http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/v-eu-se-rodí-bankovní-unie-cesi-jsou-ostraziti-010237>

<http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/evropska-komise-planuje-vyznamne-pravomoci-pro-evropskou-centralni-banku-ukazal-navrh-na-podobu-bankovní-unie-010221>

ECB se rozhodla pomoci s řešením dluhové krize v eurozóně

Evropská centrální banka (ECB) sáhla k mimořádnému kroku, když její prezident Mario Draghi po zasedání rady ECB oznámil, že banka bude nově nakupovat dluhopisy nejvíce zadlužených zemí v eurozóně. Chce dosáhnout toho, aby si tyto země mohly půjčovat levněji, a pro evropské politiky získat čas na řešení dluhové krize v eurozóně.

Evropská centrální banka hodlá v budoucnosti nakupovat dluhopisy zemí, které jsou nejvíce zasaženy dluhovou krizí. ECB tak bude nakupovat v podstatě neomezeně dluhopisy se splatností od jednoho do tří let od nejvíce zadlužených zemí, které si pak ve výsledku budou moct půjčovat levněji.

Taková pomoc ale nebude určena pro každého, banka si stanoví přísné podmínky, komu ji poskytne. Bude se týkat zemí, které požádají o finanční pomoc ze záchranných fondů eurozóny a nebudou mít námitky vůči jejím podmínkám.

ECB se k nákupu dluhopisů v minulosti již několikrát odhodlala, například na jaře v roce 2010, kdy takto nakoupila státní dluhopisy přibližně za 210 miliard eur (asi 5,3 miliardy korun). Jelikož se ale kýžené výsledky nedostavily, tuto praktiku opustila.

Jak uvedl prezident banky Draghi, současná praxe bude jiná. Banka bude moct od nákupu odstoupit, pokud se ukáže, že daná země neplní dohodnuté podmínky pomoci. ECB rovněž

plánuje vydávat o nákupu dluhopisů pravidelné zprávy, takže celý proces by měl být o poznání transparentnější než v minulosti. Další změnu představuje i výše zmíněná tříletá splatnost obligací.

Západoevropské burzy na oznámení ECB nakupovat dluhopisy problémových zemí reagovaly růstem, který ale podle posledních zpráv již pozvolna zpomaluje.

<http://www.ecb.int/press/pressconf/2012/html/is120906.en.html>

<http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/ecb-chce-pomoc-s-resenim-dluhove-krize-v-eurozone-010217>

Německo ESM ratifikovat může, rozhodl soud v Karlsruhe

Po dlouhém očekávání německý ústavní soud rozhodl, že Německo může ratifikovat Evropský stabilizační mechanismus, tzv. trvalý záchranný fond eurozóny. Bez účasti největší evropské ekonomiky by přitom ESM nemohl ani začít fungovat. Soudci dali zelenou také ratifikaci fiskálního paktu.

Německý ústavní soud rozhodl, že Německo může ratifikovat vznik trvalého záchranného mechanismu eurozóny ESM (European Stability Mechanism), na kterém se před rokem dohodl summit EU a který má nahradit stávající fond EFSF (European Financial Stability Facility).

Německo bylo poslední zemí, která vznik fondu ještě neschválila. Počítalo se přitom s tím, že bude platit již od července. Na rokování německého ústavního soudu se upírala velká pozornost. Bylo to zejména proto, že Německo bude do záchranného mechanismu přispívat nejvyšší částkou ze všech států eurozóny. Od října tak začal nový systém trvalého záchranného mechanismu ESM fungovat.

http://www.bverfg.de/entscheidungen/rs20120912_2bvr139012.html

<http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/nemecko-esm-ratifikovat-muze-rozhodl-soud-v-karlsruhe-010233>

ZAHRANIČNÍ OBCHOD

Komise vyšetřuje čínské solární dovozce kvůli dumpingu

Skupina evropských výrobců solárních panelů (z Německa, Itálie, Španělska a dalších členských zemí) si stěžuje na čínskou konkurenci, že prodává své výrobky v Evropě za ceny, které se pohybují pod tržní hodnotou. Evropská komise proto zahájila vyšetřování vůči čínským výrobcům solárních panelů a jejich součástí. Bude zkoumat, zda své výrobky na evropském trhu neprodávají za dumpingové ceny.

„Pokud jde o cenovou hodnotu dovozu, jde o nejvýznamnější stížnost, kterou kdy Komise obdržela. V roce 2011 Čína vyvezla do EU solární panely a jejich klíčové komponenty v celkové hodnotě 21 miliard eur,“ upozornila exekutiva.

Čína je největším světovým výrobcem solárních zařízení, zajišťuje asi 65 % globální výroby. Evropská unie je pak pro východní velmoc největším dovozním trhem. Přibližně 80 % čínských solárních panelů se prodává právě v Evropě.

Vyšetřování může trvat více než rok, během devíti měsíců by však Komise měla vydat předběžné rozhodnutí o tom, jestli přijme nějaká konkrétní represivní opatření.

<http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=829>

<http://www.euractiv.cz/obchod-a-export0/clanek/komise-vysetruje-cinske-solarni-dovozce-kvuli-dumpingu-merkel-vyzvala-ke-smiru-010213>

ENERGETIKA A DOPRAVA

Malé vodní elektrárny se vrací na české toky, podporuje je i EU

Evropská unie v rámci své „prorůstové“ strategie Evropa 2020 usiluje o navýšení podílu obnovitelných zdrojů (OZE) v energetice. Do roku 2020 by z nich mělo být vyráběno 20 % energie. Česká republika se v rámci této strategie zavázala, že OZE budou pokrývat 13 % hrubé konečné spotřeby.

Jedním z možných zdrojů, které lze pro dosažení tohoto cíle využít, jsou vedle solárních panelů nebo větrných turbín také vodní elektrárny. Jejich výhodou je zejména pružnost, díky které mohou například pokrývat výpadky jiných zdrojů.

Díky tomu, že jsou rozptýleny po celé republice, také není třeba elektřinu přenášet daleko, což snižuje zatížení přenosové soustavy. Nemusí přitom jít jen o velké stavby, ale i malé vodní elektrárny (MVE). V pojetí EU jsou to zařízení s výkonem do 5 MW. V Česku jsou však jako „malé“ vnímány i elektrárny s výkonem do 10 MW.

V současné době zajišťují necelá 3 % výroby energie. Polovina z toho přitom připadá na malé elektrárny. Podle nově připravené Státní energetické koncepce jsou možnosti rozvoje velkých vodních zdrojů do značné míry vyčerpány. V menších elektrárnách ale ještě spočívá určitý potenciál, který chce ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) postupně využít.

Výstavba nových MVE je finančně náročná a kapacita vhodných vodních toků omezená. Proto je výhodné využít tradice, kterou malé vodní zdroje v České republice mají. Ve třicátých letech minulého století bylo na území Československa asi 15 000 malých vodních děl. Často dochází právě k obnově vodních děl, která na českých řekách fungovala v minulosti.

Právě fondy Evropské unie jsou pro rozvoj MVE významným finančním zdrojem. Soukromým podnikatelům poskytuje dotace na jejich výstavbu program Efektivní energie, který spadá pod Operační program Podnikání a inovace.

<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/665a13aa-e1ff-484d-ab28-84e90b454c89/OP-Podnikani-a-inovace>

Česko využije zisky z emisních povolenek na rekonstrukce budov - projekt Zelená úsporám bude pokračovat. Evropské regiony se bojí nižšího objemu společného rozpočtu EU, Česko patří mezi země, které prosazují jeho snížení. České republice hrozí nevyčerpání evropských peněz z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, prostředky se mají přesunout do jiných operačních programů. Metanolová kauza vedla k zákazu dovozu českého alkoholu do evropských zemí.

<http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/clanek/male-vodni-elektrarny-se-vraci-na-ceske-toky-maji-podporu-i-od-evropske-unie-oze-010242>

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Česko přemýšlí, co se zisky z emisních povolenek

Poslanecká sněmovna schválila zákon o obchodování s emisními povolenkami v rámci evropského systému ETS, které se má od příštího roku řídit novými pravidly. Povolenky se propříště budou prodávat v aukcích, část z nich však mohou podniky stále získávat od státu zdarma. Nyní musí zákon schválit Senát a podepsat prezident.

Členské země nyní přemýšlejí o tom, jak využijí zisky, které jim prodej povolenek vynesou. Podle pravidel by měly členské státy využívat minimálně 50 % z příjmů z emisního obchodování prostřednictvím aukcí na projekty zaměřené na snižování množství emisí. Evropští lídři se na tom dohodli již v prosinci 2008.

Česká republika svou představu má, část peněz by měla putovat na rekonstrukce veřejných budov, jako jsou školky a sociální nebo kulturní zařízení. Druhou skupinou pak budou rekonstrukce soukromých budov. Nástrojem pro finanční podporu bude i nadále dotační program Zelená úsporám. V roce 2013 by mělo být celých 50 % zisků z povolenek použito na tyto projekty. Od roku 2014 se však 36 % výnosů bude používat na úspory energie v rozvodných systémech tepla a podporu úspor v průmyslu. Trval na tom ministr průmyslu a obchodu Martin Kuba. Druhá polovina výnosů z EU ETS pak poputuje přímo do státního rozpočtu. Vládní strany se na tom dohodly v dubnu.

Ministerstvo životního prostředí odhaduje příjmy z aukcí ve dvou scénářích. V případě ceny 26 eur za tunu CO₂ by Česko mohlo během sedmi let získat 7,5 miliard eur. Pokud cena povolenek vzroste ze současných 7 eur na 14 eur za tunu, celkové výnosy by se pohybovaly okolo 3,7 miliard. Jednotlivé národní plány na využití výnosů z povolenek od roku 2013 však vznikají pomalu a jsou podle odborníků často nedostatečně konkrétní.

<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=123295>

<http://www.psp.cz/sqw/phlase.sqw?o=6&s=46&pg=3>

<http://www.euractiv.cz/energeticka-ucinnost/clanek/nova-zelena-usporam-bude-potrebovat-i-podporu-eu-rikaji-odbornici-povolenky-emise-ets-010273>

REGIONÁLNÍ POLITIKA

Regiony se obávají nižšího rozpočtu EU, v sázce je podle nich hospodářský růst

Pokud se objem příštího sedmiletého rozpočtu EU sníží, jak požadují některé členské státy, doplatí na to zejména evropské

regiony. V Bruselu se na tom shodl Ramón Luis Valcárcel Siso, předseda Výboru regionů, který na evropské úrovni zastupuje regionální a místní samosprávy, s evropským komisařem pro regionální politiku Johannesem Hahnem.

V případě, že příští sedmiletý rozpočet EU pro období 2014-2020, z něhož se financují jednotlivé unijní politiky, bude výrazně redukován, Evropská unie může počítat s dalším hospodářským zpomalením. Ze všech jejích politik pak bude nejvíce ohrožena regionální politika (také kohezní politika), jejímž cílem je odstraňovat hospodářské a sociální rozdíly mezi bohatými a chudými regiony v EU.

S návrhem rozpočtu EU po roce 2014 přišla Evropská komise vloni v červnu - jeho objem by měl být 1.025 miliard eur. Jak ale bude rozpočet skutečně vypadat, záleží na dohodě mezi Evropskou komisí, Evropským parlamentem a členskými zeměmi.

Mezi členskými státy ale stále existuje řada neshod, například právě ohledně výše celého víceletého rozpočtu, kdy zejména starší členské státy argumentují tím, že v době ekonomické krize by Evropa neměla příliš utrácet.

Česká republika, která představuje čistého příjemce peněz ze společného evropského rozpočtu, začátkem letošního roku nečekaně pozměnila svou vyjednávací strategii.

Češi, kteří dosud patřili do neformální vyjednávací skupiny „kohezních států“, jejímiž členy jsou další čistí příjemci peněz z evropského rozpočtu (Polsko, Slovensko, apod.), se letos v lednu připojili ke skupině států („like-minded group“), které prosazují snížení celkového objemu evropského rozpočtu pod úroveň 1 % HDP.

Další spory se týkají například otázky daně z finančních transakcí (financial transaction tax – FTT), která by mohla představovat další z příjmů evropského rozpočtu, kohezní politiky, společné zemědělské politiky nebo nového nástroje pro propojení Evropy (infrastrukturální fond; CEF).

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=CO R/12/53>

<http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/clanek/regiony-se-obavaji-nizsiho-rozpoctu-eu-v-sazce-je-podle-nich-hospodarsky-rust-010274>

MŠMT: ČR zřejmě nevyčerpá všechny peníze na vzdělání a převedou se na jiné OP

Nekvalitně připravené projekty a zbytečné prodlevy by mohly Českou republiku připravit o čtyři až pět miliard korun z evropských fondů, které jsou v programovém období 2007-2014 určeny na oblast vzdělávání. Připustil to ministr školství Petr Fiala.

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OPVK) podporuje projekty zaměřené na zkvalitnění a modernizaci vzdělávání a také ke zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji. Česká republika může jeho prostřednictvím

vyčerpat až 1,83 miliard eur, v přepočtu přes 45 miliard korun.

Vzhledem k tomu, že program provázejí již delší dobu značné komplikace, je téměř jisté, že všechny prostředky z něj do konce „sedmiletky“ vyčerpány nebudou.

Evropská komise již na začátku roku pozastavila rezortu školství, který tehdy vedl ministr Josef Dobeš proplácení 1,2 miliard korun. Důvodem byly výsledky auditu, které odhalily závažná pochybení v některých projektech OPVK.

„Rok 2013 je pro tento program kritický,“ uvedl ministr Fiala. Podle něj se totiž projeví chyby v čerpání z roku 2011.

Od ledna příštího roku by ale podle ministra mělo jít čerpání snadněji. Plánuje se zjednodušení administrace projektů a rezort se prý připravuje i na jednání o případném přesunu prostředků, jimž hrozí nevyčerpání, do jiných programů.

Ministr průmyslu a obchodu Martin Kuba proto navrhne vládě Petra Nečase, aby přesunula nevyčerpané prostředky z evropských fondů, které se nacházejí v Operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OPVK), na podporu technického školství v České republice.

<http://www.martinkuba.cz/media/clanky/ministr-martin-kuba-reaguje-na-hrozici-nedostatek-kvalifikovanych-techniku-v-ceskem-prumyslu.html>

<http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/clanek/ministr-fiala-cr-zrejme-nezvladne-vyčerpat-vsechny-prostředky-z-fondu-eu-na-vzdelani-010206>

OCHRANA SPOTŘEBITELE

Metanolovou kauzou se zabývá i EU

Českou republikou otrásla v září velmi sledovaná „kauza metanol“. Z původně lokálního problému se, časem a distribučními kanály rozšiřovaný otrávený alkohol, stal až mezinárodní problém, který musela řešit na své půdě i Evropská komise. Některé státy přistoupily k tomu, že dovoz alkoholu z ČR přímo zakázaly. Přehled nejdůležitějších událostí kolem současné vlny otrav metylalkoholem, přináší následující zprávy z ČTK.

3. 9.	První oběť na otravu alkoholem.
6. 9.	Byly zveřejněny první informace o otravách.
12. 9.	Vláda zakázala prodej tvrdého alkoholu ve stáncích. Zákaz se týkal destilátů a tuzemáku s obsahem alkoholu od 30 procent.
14. 9.	Ministerstvo zdravotnictví zakázalo prodej lihovin s obsahem alkoholu od 20 procent na celém území ČR. Zákaz platil pro všechny obchody, restaurace, hotely i internetový prodej, dosud byl zakázán prodej jen ve stáncích.
16. 9.	Polsko na měsíc zakázalo obchodování s více než dvacetiprocentním alkoholem vyrobeným v České republice.

18. 9.	Prodej lihovin z ČR zakázalo Slovensko.
19. 9.	Evropská komise požádala ČR, aby kvůli smrtícím otravám z pančovaného alkoholu zakázala export tvrdého alkoholu. Zástupce komise o tom informoval na zasedání výboru Evropského parlamentu pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin. Komise má kvůli riziku ohrožení veřejného zdraví pravomoc porušit principy vnitřního trhu a teoreticky tedy může vývoz zakázat sama. Postup České republiky proto uvítala.
20. 9.	Ministr financí Miroslav Kalousek podepsal vyhlášku o nových kolcích, které by měly pomoci odlišit nově vyrobený alkohol. Ministr zdravotnictví Leoš Heger večer zakázal vývoz alkoholu od 20 procent z ČR, a to s okamžitou platností. Podle premiéra Petra Nečase chtěla export z ČR zakázat EU až na dva měsíce, vláda ji proto předešla. Předseda vlády na tiskové konferenci uvedl, že tak Česko bude moci bariéry exportu odstranit samo. Lihovarníci proti rozhodnutí neprotestují.
21. 9.	Dovoz alkoholu z ČR zakázalo Rusko.
23. 9.	Policejní prezident Martin Červíček oznámil, že se vyšetřovatelé již dostali k předpokládanému vrcholu pyramidy výrobců alkoholu s metanolem.
24. 9.	Policisté oznámili, že v minulých dnech obvinili dva lidi z Moravskoslezského kraje z obecného ohrožení.
26. 9.	Vláda zmírnila prohibici bude možné prodávat a konzumovat tvrdé lihoviny vyrobené před 1. lednem 2012 a letos vyrobený alkohol s prokázaným původem lihu, tedy opatřený takzvaným rodným listem.- Likérky začaly dostávat nové kolky.
27. 9.	Prohlášením ministra zdravotnictví Leoše Hegera vešlo v platnost opatření o zmírnění prohibice. Možný je také vývoz starších lihovin a těch s prokázaným původem. Na pulty může tvrdý alkohol vyrobený loni a dříve a také lahve s prokázaným původem lihu, takzvaným rodným listem. Možný je také vývoz starších lihovin a těch s prokázaným původem.

Evropská komise situaci podrobně sledovala od notifikace v systému RASFF a byla v nepřetržitém kontaktu s příslušnými orgány v České republice a okolních státech, zejména v Polsku a Slovenské republice.

Jen čas ukáže, nakolik byla jednotlivá opatření úspěšná a kolik otráveného alkoholu se ještě objeví. Snad tato aféra přinese i v budoucnu kontroly nejen na závadnost alkoholu, ale i na černý trh s ním vůbec, aby se už toto „selhání“ kontrolních orgánů neopakovalo.

http://ec.europa.eu/ceskarepublika/press/press_releases/120921_cs.htm

Rubrika „Sloupek Komise“ naplňuje Měsíčník EU aktualit příspěvky Zastoupení Evropské komise v ČR. V tomto čísle se věnujeme 20. výročí vzniku jednotného vnitřního trhu v EU. Již od roku 1992 si sjednocená Evropa užívá volného pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu a s více než 500 miliony občanů tvoří největší podobné uskupení na světě. S tímto jubileem je spojena řada událostí a akcí, o kterých se dočtete více zde.

20 LET OD VZNIKU JEDNOTNÉHO TRHU

V letošním roce si připomínáme významný milník v historii evropské integrace – od vzniku jednotného trhu uplyne 20 let. Jak se v případě každého významného výročí sluší a patří, je na místě připomenout úspěchy oslavence a současně mu popřát hodně štěstí a pevné zdraví do budoucna.

Při svém zrodu v roce 1992 byl jednotný trh Evropské unie přístupný 345 milionům lidí ve 12 zemích EU. Dnes zahrnuje více než půl miliardy lidí ve 27 členských státech. Za dobu své existence přinesl vedle neustálého posilování čtyř základních svobod – svobodného pohybu osob, zboží, kapitálu i služeb – nesporné výhody jak občanům, tak podnikům. V mnoha odvětvích vzrostl objem obchodu a exportu, spotřebitelům přinesl širší nabídku, lepší ochranu a zároveň snížil ceny.

A protože na výhody si většina z nás zvyká velmi rychle, považujeme dnes za samozřejmé, že můžeme například nejen snadno změnit mobilního operátora nebo dodavatele energie do své domácnosti, nakupovat přes internet v zahraničních obchodech z pohodlí svého domova nebo levně létat po Evropě díky konkurenci mezi leteckými společnostmi. Můžeme dokonce studovat, pracovat, investovat a žít v kterémkoli jiném členském státě EU.

Nadnárodní firmy mohou těžit z úspor z rozsahu a menším podnikům se zase otevírají nové trhy díky přístupu k 500 milionům potenciálních zákazníků. Je snazší začít podnikat v jiných zemích EU nebo do nich část podnikání přestěhovat. A díky pravidlům pro zadávání veřejných zakázek se mohou naše firmy ucházet o zakázky v kterémkoli z členských států EU.

Jakkoli bylo snadné si na tyto výhody rychle zvyknout, o to složitější bylo ony „čtyři svobody“ skutečně uvést v život. Přestože to bylo ambicí stále se zvyšujícího evropského společenství téměř od samého počátku evropské integrace v padesátých letech, nelze tento cíl považovat za splněný ani dnes. V mnoha sektorech jednotný trh funguje pouze omezeně – například v oblasti energetických a dopravních sítí, digitálních služeb, ochrany duševního vlastnictví nebo v některých odvětvích služeb.

Evropská komise usiluje o lepší fungování trhu a odstraňování dalších bariér, což dokládají návrhy, které Komise předložila v návaznosti na tzv. Montiho zprávu. Svůj podíl na odstraňování překážek má i Česká republika – vždyť „Evropa bez bariér“ byl v roce 2009 oficiální slogan českého předsednictví v Radě EU, které považovalo jednotný trh za klíčový nástroj ekonomického oživení.

U příležitosti letošního výročí jsou proto stále aktuální slova, kterými koncem roku 1986 v Evropském parlamentu vyzývala k vytvoření jednotného trhu tehdejší britská premiérka Margaret

Thatcherová: „Můžeme být hrdí na to, jak daleko jsme došli. Ale nesmíme také zapomenout, jak dlouhá cesta nás ještě čeká.“

Dvacáté výročí bude v ČR především příležitostí k diskusi o dalším vývoji

jednotného trhu. Možnost zapojit se to této diskuse máte možnost i vy v rámci akcí, které pořádá Zastoupení Evropské komise v České republice se svými partnery.

Ve dnech 16. a 17. října se ve spolupráci s Úřadem vlády ČR a Ministerstvem průmyslu a obchodu bude v Praze konat konference s názvem „Evropský jednotný trh: nástroj pro rozvoj a zdroj příležitostí“ za účasti premiéra Petra Nečase a ministra průmyslu a obchodu Martina Kuby.

V Praze, Liberci, Olomouci a Ústí nad Labem proběhnou během října veletrhy evropských informačních sítí a v ostatních krajských městech tematické debaty a semináře. Akce s mottem „Evropa je vám na dosah“ představí návštěvníkům veletrhů možnosti zaměstnání v zemích EU, studijní příležitosti na evropských univerzitách, podmínky podnikání či práva spotřebitelů napříč EU.

Informace o těchto a dalších akcích Zastoupení Evropské komise v ČR naleznete na stránkách www.evropska-unie.cz a na stránkách Úřadu vlády www.euroskop.cz.

Mnoho dalších akcí k výročí 20 let jednotného trhu se koná i jinde v Evropě. Jejich celoevropský přehled naleznete na adrese www.singlemarket20.eu.

V rubrice Informační servis zobrazujeme nadcházející zasedání klíčových rozhodovacích orgánů Evropské unie, které jsou doplňovány dalšími významnými událostmi typu mezinárodních summitů se světovými velmocemi apod.

Agenda jednání těchto klíčových orgánů je s ohledem na její maximální aktuálnost připravována často jen několik dní před vlastním jednáním a je možno ji vyhledat na tomto odkazu:

<http://europa.eu/newsroom/calendar/>

Zasedání klíčových institucí EU

4. 10. 2012	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitelů	
4. – 5. 10. 2012	Nikósie, Kypr
- Neformální setkání ministrů školství	
7. – 8. 10. 2012	Lucemburk, Lucembursko
- Euroskupina	
8. – 9. 10. 2012	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady pro ekonomické a finanční záležitosti (ECOFIN)	
10. – 11. 10. 2012	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady pro konkurenceschopnost	
15. 10. 2012	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady pro zahraniční politiku	
16. 10. 2012	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady pro všeobecné záležitosti	
18. – 19. 10. 2012	Brusel, Belgie
- Zasedání Evropské rady	
22. – 23. 10. 2012	Štrasburk, Francie
- Plenární zasedání Evropského parlamentu	
22. – 23. 10. 2012	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání rady pro zemědělství a rybolov	
25. 10. 2012	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady pro životní prostředí	
25. – 26. 10. 2012	Štrasburk, Francie
- Plenární zasedání Evropského parlamentu	
25. – 26. 10. 2012	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady pro spravedlnost a záležitosti vnitra	
29. 10. 2012	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku	

Zdroj: www.europa.eu, přístup ke dni 1. 10. 2012

Cílem nově otevřené rubriky Drobnohled je podívat se detailněji komentovanou podobou na aktuální témata, která hýbou evropskou politikou. V říjnovém čísle se zabýváme tématem, které vzbudilo ve finančních i politických kruzích velký rozruch – konkrétně návrhem Bankovní unie. Tu v polovině září představil předseda Evropské komise a vyvolal tím nejen otázník. Stihne se první fáze Bankovní unie realizovat již od ledna 2013? Co všechno bude obsahovat? Má se k ní připojit i Česko?

BANKOVNÍ UNIE? ANO, ALE...

Jedním z hlavních zářijových témat se stal návrh Komise na zavedení Bankovní unie. Její cíl je chválný: přestříhnout společné pouto mezi národními státy a bankami, které se navzájem stahují pod hladinu a dále zesilují dluhovou krizi.

Bankovní unie ale trochu připomíná bájnýho sněžného muže Yettiho. Všichni o ni mluví, ale nikdo pořádně neví, jak vlastně vypadá či bude vypadat. Přesto, zkusme si ji na základě dostupných informací vykreslit a popsat její čtyři možné pilíře.

1. Společný bankovní dohled

Idea společného bankovního dozoru nad panevropskými bankovními skupinami je přirozená a logická. Jelikož jsou bankovní skupiny nadnárodní, na stejném principu by měl fungovat i dohled nad nimi.

Obsahem návrhu pana předsedy Barrosa je proto vytvoření jednotného bankovního dozoru nad všemi bankami v eurozóně, který by vykonávala Evropská centrální banka. Potíž je v tom, že těch bank je šest tisíc a ECB rozhodně nemá dostatek kapacit, aby je všechny uhlídala. Výhrady vůči rozsahu dohlážených bank vyjádřil již hlavní evropský „decision maker“ – Německo. To se ústy svých nejvyšších představitelů včetně ministra financí Wolfganga Schäubleho vyjádřilo za užší záběr dozoru ECB, která by se měla věnovat pouze velkým systémově důležitým evropským bankám. Němci si evidentně nepřejí, aby ji celoevropský bankovní dozorce čmúchal v nepřehledném systému jejich zemských bank a spořitelen.

Hlavní obavou je ale možný střet zájmu mezi dozory dceřině a mateřské banky. Například i díky vlivu Bundesbanky problémová italská Unicredit nemůže vytáhnout dostatek likvidity ze své bohaté německé dcery HVB. Co se stane, až Bundesbanka ztratí své pravomoci ve prospěch ECB?

2. Společná pravidla fungování bank

Proti těmto pravidlům panuje nejmenší opozice. Důvod je nasnadě, většina z nich již byla dávno zavedena v souvislosti se zavedením vnitřního trhu pro oblast finančních služeb. Již nyní existují harmonizační směrnice, které definují fungování bank v celé EU. Jedná se například o evropský pas umožňující přeshraniční podnikání, společná pravidla platebního styku, společná pravidla kapitálové přiměřenosti, stejné zdaňování úspor, boj proti praní špinavých peněz apod.

3. Jednotný systém pojištění vkladů

Z mého pohledu patrně nejvíce kontroverzní část Bankovní unie, neboť dosud funguje systém čistě na národní bázi. Za vklady střídatelů v českých bankách ručí tuzemský Fond pojištění vkladů, za depozita španělských klientů zase obdobná španělská instituce atd.

V Bankovní unii by pod pláštíkem solidarity měl vzniknout společný fond pojištění vkladů, do kterého by přispívaly všechny banky zemí účastnicí se Bankovní unie, ale čerpaly by z něj jen ty problémové. Pokud by ve společné kasičce nebylo dost peněz, například díky hypotetickému kolapsu velkých španělských bank, musely by tam peníze dosypat národní státy neboli jejich daňoví poplatníci. A zadními vrátky jsme se dostali k fiskální unii.

No nevím nevím. I pokud by se společný fond nemusel dotovat z národních rozpočtů, zkuste vysvětlit finskému drobnému spořínkovi, že má přes svou finskou banku a celoevropský fond uhradit ztráty jeho řeckému kolegovi...

4. Společný systém pro krizové řízení

V rámci tohoto pilíře se uvažuje o společných pravidlech na rekapitalizaci, jinou formu záchrany či naopak zavírání nesolventních bank. Hlavní úlohu zde bude hrát Evropský stabilizační mechanismus (ESM), který by mohl přímo rekapitalizovat problémové banky.

Detaily zatím nebyly zveřejněny, ale aby mechanismus fungoval a zbavil se rizika morálního hazardu („budu dělat rizikové operace, protože když prodělám, ztrátu za mě zaplatí ESM“) musí záchrana bank bolet viníky: stávající investoři přijdou o akciové podíly (resp. se jim výrazně naředí) a management o práci. ESM by neměl být trvalým vlastníkem, ale po stabilizaci situaci by měl podíly v bankách privatizovat.

Bankovní unie je přirozený krok správným směrem. Problémy některých bankovních skupin přerůstají národním státům přes hlavu a jediné řešení mohou dodat celoevropské instituce. Na druhou stranu, pokud ty budou nesolventním bankám pomáhat, ať již přes přímé kapitálové vstupy ze strany ESM či nákupem „prašivých“ státních dluhopisů z jejich portfolií Evropskou centrální bankou, je logické, že by měly posílit i svou dozorovou úlohu nad nimi.

Společný systém pojištění vkladů mně osobně pak přijde jako nadbytečný nástroj, který vyvolá pouze odstředivé tendence v bohatých státech eurozóny. Transparentnějším řešením je přes ESM poskytnout peníze přímo vládě postižené banky na dodržení závazku garantovat vklady jejich obyvatel.

Česko není členem eurozóny a ČNB zde funguje jako věřitel poslední instance. Míra zadlužení veřejného i privátního sektoru je zřetelně nižší než na západ od našich hranic, což spolu s poučením z bankovního socialismu 90. let vedlo k tomu, že domácí banky mají ve svých portfoliích pořádek. Česká republika se svou dominantní exportní orientací na eurozónu rozhodně eurovou perspektivu má, ale vyčkejme, jak se situace v zóně eura vyvine. A to i v oblasti bankovní unie.

Jan Jedlička, EU Office

Hlavním tématem měsíce října Měsíčníku EU aktualit je analýza nákladů práce v Evropské unii. Detailněji se podíváme na strukturu a vývoj nákladů práce před hospodářskou krizí i během ní a jaké změny se v dané oblasti udály. Následující příspěvek nabídne srovnatelná data za EU a přiblíží i postavení České republiky v rámci konkurenční výhody, které nižší náklady práce oproti vyspělým státům přinášejí.

NÁKLADY PRÁCE V EVROPSKÉ UNII

ÚVOD

Náklady práce jsou sledovány jak na národní, tak i mezinárodní úrovni, neb jejich úroveň zásadně ovlivňuje jak tržní a výnosové postavení a rozhodování podnikatelských subjektů, tak i podnikatelské aktivity, podnikatelské klima a možnosti substituce kapitálu a práce. Náklady na práci jsou v jednotlivých státech základnou výrobních a celkových reprodukčních nákladů. Jejich výše a struktura rozhodují o konkurenční pozici na lokálních i světových trzích a může významně ovlivňovat aktivitu investorů. Struktura nákladů práce, tj. poměr mezi mzdovou složkou a sociálně personálními nákladovými složkami, zase odráží základní mechanismy rozdělovacích a přerozdělovacích procesů a ovlivňuje tak vztahy mezi zaměstnavateli, zaměstnanci a státem.

Náklady práce představují spojnicí mezi ekonomickou a sociální sférou. Jejich úroveň a dynamika jsou ve vzájemném vztahu s úrovní a dynamikou produktivity práce, relativní hladinou výrobních a spotřebitelských cen. Náklady práce jsou taktéž významným faktorem konkurenční pozice. Obsahují mzdy a platy, tj. převažující části příjmů nejpočetnější sociální skupiny - zaměstnanců. Jejich architektura současně spolu s dalšími zdroji zabezpečuje tvorbu finančních prostředků pro fondy sociální ochrany, z nichž se vyplácejí starobní a invalidní důchody, peněžní a naturální dávky v nemoci, kryjí se náklady zdravotní péče popř. další sociální potřeby zaměstnanců. Rovněž zahrnují personální výdaje na získání a udržení pracovní síly, zvyšování její kvalifikace aj.

DEFINICE A STRUKTURA ÚPLNÝCH NÁKLADŮ PRÁCE

Náklady práce (měsíční) jsou českým statistickým úřadem definovány jako: „náklady zaměstnavatele na zaměstnance. Jsou součtem přímých nákladů (mezd vč. náhrad), sociálních požitků, sociálních nákladů/výdajů, personálních nákladů/výdajů, daní. Přijaté dotace od úřadů práce na veřejně prospěšné práce či společensky účelná pracovní místa se odečítají. Jedná se o hodnotu připadající v průměru na 1 zaměstnance za měsíc.“

Základním zdrojem dat o struktuře a pohybu nákladů práce v ČR jsou pravidelná roční šetření prováděná ČSÚ od roku 1994. Výsledky úřad publikuje v prosinci následujícího roku v řadě publikací Úplné náklady práce.

Definice úplných nákladů práce a jejich struktura, šetřená ČSÚ, je odvozena od metodiky Eurostatu, který je definuje jako: „výdaje zaměstnavatele, které souvisejí se zaměstnáváním pracovníků. Zahrnují náhrady zaměstnancům (včetně mezd, platů v penězích a v naturáliích, příspěvků zaměstnavatelů na sociální zabezpečení); náklady na odborné vzdělávání a ostatní výdaje (jako jsou náklady na přijímání pracovníků, výdaje na pracovní oděvy a daně z mezd považované za náklady práce mínus jakékoli přijaté podpory).

Tyto složky nákladů práce a jejich prvky jsou vymezeny v Nařízení č. 1737/2005 ze dne 21. října 2005. Údaje se týkají tří hlavních ukazatelů:

- průměrných měsíčních nákladů práce, vymezených jako úplné náklady práce za měsíc vydělené odpovídajícím počtem zaměstnanců vyjádřeným jako přepočtený počet zaměstnanců;

- průměrných hodinových nákladů práce, vymezených jako úplné náklady práce vydělené odpovídajícím počtem odpracovaných hodin;
- struktury nákladů práce (mzdy a platy; příspěvky zaměstnavatelů na sociální zabezpečení; ostatní náklady práce), vyjádřené jako procento z úplných nákladů práce.“

ČSÚ zjišťuje úplné náklady práce a jejich podrobnou strukturu každý rok. Eurostat šetří objem a podrobnou strukturu nákladů práce v členských státech EU ve čtyřletých intervalech v Šetření nákladů práce (Labour cost survey - LCS). Poslední dostupné údaje jsou za rok 2008 a týkají se organizací v odvětvích průmyslu a služeb. Data sbírají národní statistické služby na základě stratifikovaného náhodného výběru z podniků nebo místních jednotek s více jak 10 zaměstnanci. Údaje se z hlediska metodiky po přepočtu na EUR, popř. na PPS, dají porovnávat. Aktualizace dat mezi jednotlivými 4letými šetřeními probíhá pomocí metody LCI (Labour cost index), tj. průběžnou indexací ve struktuře přímých a vedlejších nákladů práce na bázi výstupů šetření LCS. K indexaci se využívají údaje o růstu průměrného výdělku za přepočtené osoby, které se promítají do přírůstku přímých nákladů a povinných sociálních příspěvků fixovaných na výši mzdy.

Struktura nákladů práce ovlivňuje podnikatelské aktivity, motivuje zaměstnance a působí na vztahy mezi státem, zaměstnavateli a zaměstnanci a dalšími sociálními skupinami obyvatelstva. Rozhodující položkou nákladů práce jsou přímé náklady, tj. mzdy a platy. Podle českých

právních norem je mzda a plat odměnou za práci. Na rozdíl od většiny evropských zemí sociální situace zaměstnance a jeho domácnosti není součástí ceny práce, řeší ji státní rozpočet.

Náklady práce se dělí na přímé náklady, tj. mzdy a platy (tarifní mzda, odměny a prémie, mimořádné výplaty, příplatky ...) a náhrady mzdy placené zaměstnavatelem. V České republice se přímé náklady podílejí na úplných nákladech práce více než 70 %. Další složkou jsou nepřímé náklady, kam patří sociální požitky (výrobky firmy se slevou, příspěvky na bydlení, stravování, spoření ...), sociální náklady/výdaje (platby zákonného pojistného, odstupné, ostatní sociální dávky ...), personální náklady/výdaje (náklady na nábor zaměstnanců, na výchovu učňů, „ošatné“, náklady na školení ...) a daně a dotace (daně a sankce vázané na zaměstnávání lidí, dotace na pracovní sílu).

Konkrétní náklady práce na osobu jsou v podstatě cenou, za kterou zaměstnavatel nakupuje práci na trhu. Jejich úroveň a vývoj osciluje kolem rovnováhy mezi nabídkovou a poptávkovou stranou trhu práce. Na rozdíl od cen zboží a služeb jejich utváření ovlivňují ekonomické a politické poměry a v jejich rámci síla a pozice sociálních partnerů při vyjednávání mzdových a pracovních podmínek. V důsledku minimálně ročních ujednání (kolektivních smluv) pohyb nákladů práce vykazuje zhruba roční rigiditu za vývojem ekonomického výkonu v makro a mikro proporcích.

Česká republika má jedny z nejnižších přímých nákladů práce v EU. Rozdíl nejvyšších a nejnižších přímých nákladů práce činí v EU zhruba 25 procentních bodů. Změna relace přímých a nepřímých nákladů u států EU není v čase vysoká (trend mírného růstu podílu přímých nákladů na nákladech práce), pohybuje se za poslední roky zhruba kolem 1 p. b. (výjimkou je Bulharsko, zvýšení přímých nákladů od roku 2005 o cca 9 p.b.)

Struktura nákladů práce v % (2010)

	Přímé náklady	Nepřímé náklady
Francie	66,6	33,4
Švédsko	67,1	32,9
Belgie	72,0	28,0
Itálie**	72,2	27,8
Litva	72,2	27,8
ČR	73,1	26,9
Estonsko**	73,4	26,6
Španělsko	73,7	26,3
Rakousko	73,8	26,2
Maďarsko	74,4	25,6
Slovensko	74,5	25,5
Rumunsko	76,8	23,2
Nizozemsko**	76,9	23,1
Polsko**	77,3	22,7
Německo	77,7	22,3
Finsko	77,9	22,1
Lotyšsko	79,1	20,9
Řecko*	79,4	20,6
Portugalsko	80,9	19,1
Bulharsko	83,9	16,1
Velká Británie	84,3	15,7
Slovinsko	85,7	14,3
Kypr**	85,9	14,1
Lucembursko	86,0	14,0
Dánsko	86,5	13,5
Irsko	86,6	13,4
Malta*	91,1	8,9

Zdroj: Eurostat; Nace Rev. 2 B-S_X_O; * - údaj za rok 2009, ** - údaj za rok 2008

VÝVOJ NÁKLADŮ PRÁCE V EU OD ROKU 2005

Náklady práce prošly od roku 2005 do dneška změnami, na nichž se ve velké míře podepsala hospodářská krize. Nejnovější data jsou za rok 2010. Eurostat publikuje předběžná data mezinárodně vyladěná a srovnatelná s dvouletým zpožděním a v dalších letech je dále zpřesňuje. Hodnocené období 2005 - 2010 není kvalitativně jednotné. V letech 2005 - 2007 se ekonomika nacházela v konjunkturu. Ve druhé polovině roku 2008 se nejen do české ekonomiky přelila globální hospodářská krize s počátkem v roce 2007 v USA.

Česká republika se v letech 2005-2007 výši svých měsíčních nákladů práce v EUR pohybovala ve spodní třetině. Maďarsko ještě v roce 2005 bylo nad ČR, ale vyšší dynamikou růstu nákladů práce ČR Maďarsko „předběhla“. „Nejdražší“ pracovní síla v rámci zemí EU je v Lucembursku (4517 EUR v roce 2005). Nad hranicí 4000 EUR se ještě pohybují náklady práce v Dánsku a Švédsku. Naopak nejnižší náklady práce

byly v Bulharsku, které dosahovaly zhruba 5% nákladů práce v Lucembursku.

Ve druhé polovině roku 2008 se v české ekonomice začaly projevat krizové signály světové hospodářské krize, které se projeví naplno v roce 2009. Jejich dopad v oblasti práce navíc zesílila rigidita pohybu nákladů práce profilovaná mzdami. Proces propouštění zaměstnanců trvá v řádech měsíců a vážou se na něj finanční náklady (odstupné, administrativní náklady a další). V první vlně šetření nákladů na práci v roce 2008 snižovali cenu pomocných prací, popř. se zbavovali nekvalifikovaných pomocných pracovních pozic s nízkým mzdovým oceněním a teprve následně přistupovali k propouštění kvalifikovaných zaměstnanců s vyšším mzdovým oceněním. V konečném efektu i přes snižování míry zaměstnanosti v ČR rostla v roce 2009 v nominálním (za celou ČR o 3,3 %, za podnikatelskou sféru o 3,0 % a

v nepodnikatelské sféře o 4,6 %) a reálném (za celou ČR o 2,3 %, za podnikatelskou sféru o 2,0 % a v nepodnikatelské sféře o 3,6 %) vyjádření průměrná mzda a průměrné nominální úplné náklady práce. V krizovém období se na pomyslný trůn nejvyšších měsíčních nákladů práce dostalo Dánsko a předstihlo tak Lucembursko. Situace na opačné straně zůstala stejná a Bulharsko, Rumunsko a pobaltské státy „uhájily“ své pozice států s nejnižšími měsíčními náklady práce v EUR.

Měsíční náklady práce v EUR (2005-2007)

	2005	2006	2007
Bulharsko	235	249	287
Rumunsko	365	434	549
Lotyšsko	449	552	719
Litva	545	637	760
Slovensko	620	711	842
Estonsko	712	827	995
Polsko	808	878	983
ČR	949	1 031	1 126
Maďarsko	969	995	1 104
Malta	1 298	1 341	1 371
Portugalsko	1 669	1 735	1 788
Slovinsko	1 699	1 773	1 871
Španělsko	2 125	2 197	2 284
Kypr	2 190	2 277	2 368
Velká Británie	3 368	3 499	3 585
Finsko	3 531	3 598	3 687
Belgie	3 706	3 814	3 966
Rakousko	3 717	3 782	3 847
Německo	3 768	3 819	3 853
Dánsko	4 060	4 222	4 381
Švédsko	4 134	4 242	4 338
Lucembursko	4 517	4 658	4 817

Zdroj: Eurostat; odvětví NACE C - O (průmysl a služby bez zemědělství a rybolovu); data nejsou dostupná za Itálii, Irsko, Řecko, Francii, Nizozemsko

Krizová léta 2008 - 2009 s sebou přinesla výrazné porušení směnných relací národních měn EU mimo Eurozónu k EUR. Posuzování výše nákladů práce v rámci EU proto musí přihlížet ke krátkodobým pohybům měnových kurzů. V krizovém období 2008 - 2009 národní měny zemí EU (mimo režim ERM II) vůči EUR změkčily. (V Bulharsku mají směnný kurz národní měny (bulharský lev) pevně navázán na EUR přepočítacím koeficientem 1,956. Další tři státy Evropské unie (Dánsko, Litva, Lotyšsko) zapojené do evropského mechanismu směnných kurzů II (ERM II) mají v současnosti své měny navázány na euro a mohou se pohybovat v rozmezí patnácti procent (i když to nevyužívají a mají stanoveny jiná fluktuální pásma) od stanoveného středního kurzu k euru. Dánsko má stanoveno fluktuální

pásmo $\pm 2,25$ %. Litva dobrovolně udržuje pevný kurz své měny k euru a v Lotyšsku dodržují fluktuální pásmo na úrovni ± 1 %.) Pozdější reakci, až v roce 2009, lze sledovat v případě ČR a Polska. Vývoj na finančních trzích tak krátkodobě pomohl „novým zemím“ EU v udržení a posílení výhody levné práce v období snižování produktivity práce. Země, kterým se v roce 2009 změkčil kurz národních měn vůči EUR, vykázaly v roce 2009 výraznější pokles nákladů práce ve srovnání se zeměmi Eurozóny. Situace se však v roce 2010 změnila a měnový vývoj se vrátil k trendu zrealňování měn postkomunistických států.

Měsíční náklady práce v EUR (2008-2010)

	2008	2009	2010
Bulharsko	375	416	441
Rumunsko	n/a	618	633
Lotyšsko	885	861	816
Litva	848	847	818
Maďarsko	1 164	1 040	1 028
Polsko	1 116	965	1 083
Slovensko	n/a	1 096	1 135
ČR	1 323	1 297	1 387
Malta	1 452	1 429	n/a
Portugalsko	n/a	1 790	1 832
Slovinsko	1 962	2 000	2 087
Řecko	n/a	2 516	n/a
Velká Británie	n/a	2 870	2 917
Španělsko	2 808	2 932	2 974
Finsko	3 716	3 869	3 934
Německo	3 838	3 938	3 954
Rakousko	3 847	3 951	4 008
Irsko	n/a	4 097	4 021
Francie	n/a	4 149	4 256
Belgie	4 195	4 305	4 426
Nizozemsko	4 203	n/a	n/a
Švédsko	4 428	4 136	4 688
Lucembursko	4 563	4 650	4 763
Dánsko	4 564	4 637	4 908

Zdroj: Eurostat; Nace Rev. 2 B-S_X_O; data nejsou dostupná za Itálii, Estonsko, Kypr

Vysoké tempo růstu českých nákladů práce na euro trhu mělo příčinu v rychlé apreciaci Kč vůči EUR. Po vstupu České republiky do EU v předkrizovém období dosahovaly meziroční přírůstky zhruba 2x vyšší růst nákladů práce po přepočtu na EUR než v Kč, stejné proporce však platily i pro produktivitu práce. Změkčení národních měn evropských zemí mimo Eurozónu v krizovém roce 2009 vč. Kč umožnil českým podnikům na euro trhu konkurovat nižšími náklady práce. Návrat Kč k zhodnocování vůči EUR v roce 2010 tuto výhodu smazal.

Při bližším pohledu na měsíční náklady práce v jednotlivých státech Evropské unii, najdeme rozdíly i mezi jednotlivými odvětvími. Vzhledem k tomu, že Eurostat nesleduje data za „Zemědělství, lesnictví a rybníctví“, lze výši měsíčních nákladů v odvětvích srovnávat jen za „Průmysl a služby“. Už tradičně a dlouhodobě nejnižší náklady práce jsou v odvětví „Ubytování, stravování a pohostinství“, hodnoty dosahují od zhruba 50 % do 75 % nákladů práce za Průmysl a služby. Nominálně jsou nejvyšší v Dánsku (3683 EUR) a nejnižší v Bulharsku (265 EUR) za rok 2010. Pod průměrem za „Průmysl a služby“ jsou ještě měsíční náklady práce ve „Stavebnictví“. Nejdražší pracovní síla je v odvětví „Peněžnictví a pojišťovnictví“ (jen „Informační a komunikační činnosti“v některých státech je ještě dražší). Náklady práce tam dosáhly částky od 844 EUR v Bulharsku do 8163 EUR ve Švédsku, což představuje troj až čtyřnásobně více než v odvětví „Ubytování, stravování a pohostinství“.

Měsíční náklady práce ve vybraných odvětvích v EUR (2010)

	C	F	H	I	J	K
Belgie	5 077	3 711	4 433	n/a	n/a	7 304
Bulharsko	359	381	509	265	895	844
ČR	1 303	1 350	1 346	835	2 616	2 605
Dánsko	5 215	4 675	4 996	3 683	6 430	7 250
Německo	4 427	3 341	3 413	2 047	5 459	5 849
Irsko	4 326	4 158	4 091	2 161	5 425	5 984
Španělsko	3 093	2 880	3 061	2 053	3 920	5 217
Francie	4 485	3 911	4 027	3 049	6 178	6 772
Lotyšsko	741	773	942	538	1 521	1 730
Litva	794	775	940	472	1 302	1 562
Lucemb.	4 296	3 246	4 396	2 520	6 014	8 068
Maďarsko	1 035	868	1 075	625	1 953	2 240
Rakousko	4 369	3 924	4 087	2 172	5 939	6 328
Polsko	962	1 023	1 057	699	2 001	1 735
Portugalsko	1 487	1 487	2 312	1 276	3 152	4 309
Rumunsko	538	516	699	359	1 193	1 443
Slovinsko	1 872	1 715	2 076	1 563	3 193	3 130
Slovensko	1 107	1 098	1 048	662	2 125	2 087
Finsko	4 477	4 356	3 647	3 061	5 246	5 416
Švédsko	5 138	4 549	4 405	3 207	6 479	8 163
UK	3 341	3 276	3 280	1 366	4 247	5 177

Zdroj: Eurostat; C – Zpracovatelský průmysl, F – Stavebnictví, H – Doprava a skladování, I – Ubytování, stravování a pohostinství, J – Informační a komunikační činnosti, K – Peněžnictví a pojišťovnictví; B-S_X_O – Průmysl a služby; data nejsou dostupná za Estonsko, Řecko, Itálii, Kypr, Maltu, Nizozemsko

ZÁVĚR

Podniky působící na území ČR mají v důsledku nízké výdělkové hladiny možnost stále využívat nízkých úplných nákladů práce ve srovnání s vyspělými členskými státy EU. Míra odstupu výše nákladů práce mezi vyspělými státy EU a ČR je dosud natolik výrazná, že konkurenční výhody z jejich nízké úrovně se budou realizovat ještě po delší časové období.

Proces přibližování cenové (v dnešní době přes 70 %) a výdělkové hladiny ke standardním proporcím vnitřního jednotného evropského trhu a apreciacie kurzu Kč vůči EUR, který se projevuje v rychlejšímu růstu nákladů práce, bude dlouhodobý a podnikatelské subjekty mají dostatek prostoru pro eliminaci nepříznivých dopadů zvyšováním produktivity práce.

Po přistoupení k EU se dařilo držet koncept levné pracovní síly v relaci k vyspělejšími zemím EU. Na druhé straně se však zvyšuje odstup od okolních postkomunistických zemí. Tento

vývoj staví před české podniky a zahraniční investory problém odklonu od využívání levné, avšak zdražující se jednoduché práce, resp. jejího vyvezení do levnějších zemí, její náhrady kvalifikovanou a dražší prací, tj. přechodem na sofistikované pracovní činnosti s vyšší přidanou hodnotou. S ohledem na zatím nižší české mzdové ocenění práce v evropských relacích nepůjde o jednorázový nebo rychlý proces. Podnikatelské subjekty působící v ČR budou mít ještě dlouho k dispozici levnou pracovní sílu.

Výrazně nižší pracovní nákladová hladina vůči nejvyspělejšími státy EU umožňuje českým exportérům využívat cenové konkurence nebo dosahovat vyšší míry zisku. Nízké pracovní náklady stále motivují příliv zahraničního kapitálu. Koncepte nízké ceny práce v ČR, tj. udržování nízkých nákladů práce, však nestimuluje substituci práce kapitálem a může vést k postupné dequalifikaci pracovních sil a můžeme se tak stát jen „dílnou Evropy“.

Rubrika Průvodce podnikáním je součástí poradenského programu „Průvodce podnikáním (nejen) v EU“, který od začátku roku nabízí EU Office České spořitelny. V rámci programu poskytujeme zdarma našim klientům z řad malých a středních podniků informace, jak úspěšně expandovat do zahraničí a jaké je zde čeká podnikatelské prostředí. Více informací o programu naleznete zde: www.csas.cz/eu. V tomto vydání představujeme Bulharsko.

BULHARSKO

Základní údaje

Oficiální název	Bulharská republika (Republika Bulgariya)
Počet obyvatel	7 504 868 (2011)
Rozloha	110 879 km ²
Měna	Leva (BGN)
Etnické složení	Bulhaři 83,9 %; Turci 9,4 %; Rumuni 4,7 %

Zdroj: CIA World Factbook

Bulharsko vyhlásilo nezávislost na Osmanské říši roku 1908. Po 2. světové válce spadlo do sféry sovětského vlivu, pod kterým zůstalo až do roku 1989. Roku 2004 se stalo členem NATO a roku 2007 členem EU.

Bulharsko je parlamentní demokracií. V čele vlády stojí prezident volený na 5 let přímou volbou s možností jednoho znovuzvolení. Zákonodárná moc je svěřena jednokomorovému parlamentu – Národní shromáždění (Narodno Sabranie), které se skládá z 240 poslanců volených na 4 roky.

Struktura hospodářství a zahraniční obchod

Na první pohled je v bulharské hospodářské struktuře patrný vyšší podíl zemědělství, které spoléhá hlavně na produkci ovoce a zeleniny.

Průmysl, jehož význam je nižší než v ČR, se orientuje na výrobu elektřiny a plynu, potravin a nápojů či na strojírenství. Z hlediska služeb je nadprůměrně zastoupen cestovní ruch.

Bulharsko vyváží zejména textilní výrobky, železo a ocel, paliva a strojírenské výrobky. Nejvíce se vyváží do Německa (10,9 %),

Itálie (9,9 %) a Rumunsko (8,1 %). Bulharské podniky naopak nakupují v zahraničí strojírenské výrobky, kovy a rudy, chemikálie a plasty, paliva, minerály a surové materiály. Nejdůležitějším dovozním partnerem je Rusko (16,3 %), Německo (11,8 %) a Itálie (7,5 %).

Makroekonomický výhled

Po více než 5% propadu ekonomiky v roce 2009 a nepatrném růstu 0,4 % o rok později dosáhlo bulharské hospodářství v roce 2011 růstu ve výši 1,7 %. Na výkonnost bulharské ekonomiky měla markantní podíl zejména průmyslová výroba, tažená především stále rostoucím exportem země.

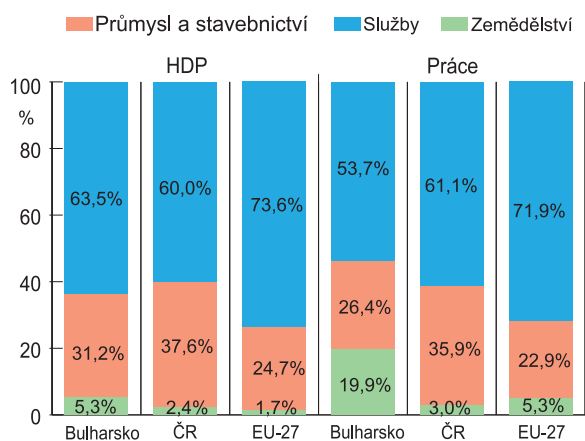
Pro následující roky se očekává pomalé tempo hospodářského ožívání, které se v roce 2013 bude pohybovat pod 2% hladinou růstu HDP. Silnější akceleraci balkánské ekonomiky bude bránit stále slabý trh práce (míra nezaměstnanosti zůstane v dvouciferných číslech), pokračujícím snižováním úvěrové zátěže podnikové sféry a stále sníženou aktivitou v oblasti stavebnictví.

Základní makro ukazatele	2010	2011	2012 ^e	2013 ^e
Růst HDP (%)	0,4	1,7	0,5	1,9
Míra nezaměstnanosti (%)	10,2	11,2	12,0	11,9
Inflace (%)	3,0	3,4	2,6	2,7
Deficit veřejných rozp. (% HDP)	-3,1	-2,1	-1,9	-1,7
Veřejný dluh (% HDP)	16,3	16,3	17,6	18,5

Zdroj: Evropská komise; ^e - odhad

Stav veřejných financí bude i v nadcházejících letech výkladní skříní bulharského hospodářství. Deficit veřejných financí zůstane bezpečně pod „maastrichtskou“ hladinou 3 % a veřejný dluh se nedostane přes hranici 20 % vůči HDP.

Sektory národního hospodářství v Bulharsku (ČR a EU)

Zdroj: Eurostat, HDP za rok 2010, práce za rok 2011

Základní ukazatele trhu práce		
Míra nezaměstnanosti (2011)	11,2 %	
Produktivita práce k Ø EU (2010)	41,4 %	
Minimální měsíční mzda (1H/2012)	138,1 EUR	
Ø měsíční náklady práce v odvětvích (2010)	Bulharsko	ČR
Zpracovatelský průmysl	359 €	1 303 €
Velkoobchod a maloobchod	395 €	1 350 €
Doprava a skladování	509 €	1 346 €
Ubytování, stravování a pohostinství	265 €	835 €
Informační a komunikační činnosti	895 €	2 616 €

Zdroj: Eurostat

Trh práce

Míra nezaměstnanosti v Bulharsku je dlouhodobě vyšší než v ČR, v roce 2011 tento rozdíl činil 4,5 procentního bodu. Naopak průměrná produktivita práce je zde vůči podobnému ukazateli v ČR nižší o cca 1/3. Minimální měsíční mzda v Bulharsku představuje ekvivalent 138,1 EUR.

Ve všech nejvýznamnějších bulharských podnikatelských odvětvích představovaly pracovní náklady přibližně jednu třetinu pracovních nákladů v ČR.

Základy pracovního práva

Pracovní smlouva musí být uzavřena písemně. Je možné ji uzavřít na dobu určitou, neurčitou a na zkušební období. Pracovní smlouva na dobu určitou může být uzavřena v maximální délce 3 let. Pracovní smlouvu na zkušební období je možné uzavřít v délce max. 6 měsíců a po celou tuto dobu je ji možné vypovědět kdykoli bez udání důvodu.

Výpovědní lhůta u výpovědi od zaměstnance musí činit min. 1 měsíc, max. 3 měsíce, záleží na podmínkách uvedených ve smlouvě. U výpovědi ze strany zaměstnavatele náleží zaměstnanci odstupné ve výši minimálně 4 měsíčních platů.

Základy obchodního práva

Společnost s ručením omezeným (OOD) je nejčastější formou vstupu zahraničních osob na bulharský trh, a to zejména díky omezenému ručení společníků OOD jen do výše jejich nesplaceného vkladu. Minimální požadovaný kapitál činí 2 BGN čili ekvivalent 25 CZK. Pro větší podnikatelské projekty je více využívána akciová společnost (AD), jejíž základní kapitál činí minimálně 50 000 BGN – tj. cca 630 000 korun.

Náklady na založení průměrné OOD nejsou v Bulharsku vysoké – aktuálně se pohybují do 150 BGN (cca 1 900 CZK). Administrativní záležitosti jsou hotové přibližně za týden, další 2 týdny trvá čekání na formální verdikt.

Právní forma	Minimální kapitál
Kolektivní společnost	není stanoven
Komanditní společnost	není stanoven
Společnost s ručením omezeným	2 BGN
Akciová společnost	50 000 BGN
Komanditní společnost na akcie	50 000 BGN
Evropská společnost	120 000 EUR

Zdroj: Invest Bulgaria Agency (IBA)

Hlavní daně a vedlejší náklady práce

Sazba daně z příjmů právnických osob je plošná ve výši pouhých 10 % a patří mezi nejnižší v Evropě. Srážková daň ve výši 5 % se vztahuje na dividendy vyplacené bulharským nerezidentům, pro rezidenty je rovna 0 %. Sazba daně z příjmů

fyzických osob je stejně jako u právnických osob plošně 10 %. Základní sazba DPH je 20 %, snížená sazba ve výši 9 % se vztahuje na hotelové služby. Některé druhy zboží a služeb jsou osvobozeny od DPH – jedná se např. o oblast zdravotnictví, školství a sportu, kultury a náboženství, dále finanční či pojišťovací služby aj.

Celkové příspěvky na sociální zabezpečení v Bulharsku činí 30,7 – 31,4 % z měsíční mzdy (zaměstnanec přispívá 12,9 % a zaměstnavatel 17,8 – 18,5 %), přičemž tyto příspěvky se odvádí z mezd pouze do výše 2 000 BGN (cca 25 000 CZK).

Daň/odvod	Sazba
Korporátní daň	10 %
Daň z dividend nerezidentům	5 %
Daň z příjmu jednotlivců (rovná daň)	10 %
DPH (základní/snížená sazba)	20 % / 9 %
Sociální a zdravotní pojištění – zaměstnanec	12,9 %
Sociální a zdravotní pojištění – zaměstnavatel	17,8–18,5 %

Zdroj: Social Insurance Code

Energetika

Bulharsko, podobně jako zbytek balkánského regionu, trpí nedostatkem energetických zdrojů. Podle údajů Světové banky přes 40 % spotřebované energie v Bulharsku pocházelo v roce 2009 ze zahraničí (v ČR to bylo cca 25 %).

Ceny elektrické energie jsou v Bulharsku obecně nižší než v České republice (v období mezi 2. pololetím 2007 a 2011 o více než 40 %). Obdobně si i bulharští spotřebitelé užívají nižších cen plynu; ve sledovaném období byly průměrně o téměř 17 % nižší než v ČR.

Ø velkoobchodní ceny v 2H/2011	Bulharsko	ČR
Elektrická energie (EUR/kWh)	0,0657	0,1071
Zemní plyn (EUR/GJ)	8,85	9,24

Zdroj: Eurostat, ceny bez DPH

Investiční pobídky

Bulharsko nabízí zahraničním investorům 3 základní typy investičních pobídek: daňové, zaměstnanostní a pobídky na základě Zákona na podporu investic. Daňové představují osvobození od korporátní daně ve vybraných regionech, odpuštění DPH při dovozu technologií či zvýšení odpisů na ICT či výdajů na R&D.

V rámci zaměstnanostních pobídek je možné získat až roční minimální mzdu a úhradu sociálního a zdravotního pojištění. Pobídky na základě Zákona na podporu investic mají podobu zejména administrativní a finanční podpory na odborné vzdělávání a poradenství.

Rubrika Výlet do historie nás v každém čísle Měsíčníku EU aktualit provází vývojem Evropské unie. V první fázi nás zavede do samého počátku vzniku evropské integrace. Nejprve se ohlédneme za zakládacími smlouvami, které zásadně ovlivnily vývoj evropské ekonomické integrace. V tomto vydání se zaměříme na tzv. Římské smlouvy, které založily Evropské hospodářské společenství (EHS) a Evropské společenství pro atomovou energii (Euratom).

Výlet do historie

PO STOPÁCH ZAKLÁDACÍCH SMLUV ANEB JAK TO VŠECHNO ZAČALO II

V roce 1956 se v italské Messině konala konference členských států Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO) (tzv. Šestka), na základě které se státy dohodly na posílení spolupráce i v dalších oblastech, a to vytvořením dvou nových společenství. Dne 25. března 1957 podepsali zástupci členských států ESUO v Římě Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství (EHS) a Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii (Euratom). Tyto smlouvy vešly v platnost 1. ledna 1958.

Evropské hospodářské společenství

Cílem Evropského hospodářského společenství bylo vytvoření společného trhu s volným pohybem osob, zboží, služeb a kapitálu a postupné odstraňování rozdílů mezi hospodářskými politikami členských států, zvyšování životní úrovně a užší kontakty mezi členskými státy.

Nejdůležitější úkoly EHS:

- odstranění cel a množstevních omezení dovozu a vývozu zboží mezi členskými státy (i opatření s rovnocenným účinkem),
- vytvoření společného celního sazebníku a společné obchodní politiky vůči třetím zemím,
- odstranění překážek volného pohybu osob, služeb a kapitálu mezi členskými státy,
- zavedení společné zemědělské politiky,
- zavedení společné dopravní politiky,
- ochrana hospodářské soutěže na vnitřním trhu,
- koordinace hospodářských politik členských států a odstranění nerovnováhy v jejich platebních bilancích,
- sblížení vnitrostátních právních předpisů v míře nezbytné pro fungování společného trhu,
- vytvoření Evropského sociálního fondu,
- založení Evropské investiční banky,

- přidružení zámořských zemí a území ke Společenství za účelem zvyšování vzájemného obchodu a společné podpory hospodářského a sociálního rozvoje.

Společný trh měl být postupně vytvořen v průběhu přechodného období dvanácti let. V roce 1968 začalo EHS fungovat jako celní unie. Společný jednotný trh se postupně vyvíjí dodnes.

Euratom

Hlavním cílem Euratomu bylo prohloubení spolupráce v oblasti mírového využívání jaderné energie s cílem vybudování a růstu jaderného průmyslu.

Hlavní úkoly Euratomu:

- rozvoj výzkumu a zajištění šíření technických poznatků
- vypracovávání jednotných bezpečnostních standardů pro ochranu zdraví obyvatelstva a pracovníků a dbát na jejich dodržování,
- usnadňování investic a zajištění, zejména podporou podnikání, vybudování základních zařízení nezbytných pro rozvoj jaderné energetiky ve Společenství,
- pravidelné a rovnoměrné zásobování všech uživatelů ve Společenství rudami a jadernými palivy,
- zaručení vhodného dozoru, aby jaderný materiál nebyl zneužíván k jiným účelům, než ke kterým je určen,
- vykonávat vlastnické právo, jež mu bylo přiznáno ke zvláštním štěpným materiálům,
- zajišťovat široký odbyt a přístup k nejlepším technickým prostředkům vytvořením společného trhu zvláštních materiálů a zařízení, volným pohybem kapitálu pro investice v oblasti jaderné energie a svobodou zaměstnávání odborníků uvnitř Společenství,
- navazovat s ostatními zeměmi a s mezinárodními organizacemi vztahy, které mohou přispět k pokroku v mírovém využití jaderné energie.

Změny v institucích

Po vzniku EHS a Euratomu existovala tři společenství s vlastními výkonnými orgány. V roce 1965 proto byla podepsána tzv. Slučovací smlouva (Smlouva o zřízení společné Rady a společné Komise Evropských společenství), která zavedla společné instituce pro všechna tři společenství. Tato smlouva vstoupila v platnost 1. července 1967.

Zvláštní rada ministrů Evropského společenství uhlí a oceli, Rada Evropského hospodářského společenství a Rada Evropského společenství pro atomovou energii se sloučila v Radu Evropských společenství. Vysoký úřad Evropského společenství uhlí a oceli, Komise Evropského hospodářského společenství a Komise Evropského společenství pro atomovou energii se sloučily v Komisi Evropských společenství.

Statistické okénko

Statistické okénko zobrazuje důležité ekonomické ukazatele všech 27 členských zemí Unie. Zahrnují srovnatelná data z oblasti trhu práce (míra nezaměstnanosti, průměrné mzdy k průměru EU, produktivita práce k průměru ČR), či cenové charakteristiky (meziroční inflace na bázi indexu HICP, průměrné úročení hypoték, ceny elektřiny k průměru EU 1000-2500 kWh). Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele pro celou EU. Zdrojem dat je Eurostat.

Klíčové ekonomické ukazatele

v %	Meziroční inflace				Míra nezaměstnanosti				Průměrné mzdy k ø EU			
	V-12	VI-12	VII-12	VIII-12	Q3-11	Q4-11	Q1-12	Q2-12	2007	2008	2009	2010
Belgie	2,6	2,2	2,0	2,6	7,3	7,2	7,1	7,1	128,5	135,1	138,1	134,3
Bulharsko	1,8	1,6	2,4	3,1	11,1	11,6	12,0	12,2	8,6	11,1	12,7	12,6
ČR	3,5	3,8	3,3	3,4	6,6	6,6	6,8	6,7	30,0	36,3	35,9	36,8
Dánsko	2,1	2,2	2,1	2,6	7,5	7,8	7,5	8,0	154,5	160,0	166,1	163,5
Německo	2,2	2,0	1,9	2,2	5,8	5,7	5,6	5,5	133,9	137,5	138,5	137,3
Estonsko	4,1	4,4	4,1	4,2	11,4	11,5	10,9	10,1	29,7	33,4	32,0	31,0
Irsko	1,9	1,9	2,0	2,6	14,7	14,6	14,7	14,8	103,7	108,1	107,1	104,6
Řecko	0,9	1,0	0,9	1,2	18,4	20,5	21,7	23,5	55,0	55,5	62,5	66,2
Španělsko	1,9	1,8	2,2	2,7	22,1	23,0	23,8	24,7	73,1	77,2	81,4	80,2
Francie	2,3	2,3	2,2	2,4	9,6	9,8	10,0	10,1	107,7	111,5	115,0	112,8
Itálie	3,5	3,6	3,6	3,3	8,5	9,2	10,1	n/a	85,8	89,1	92,4	91,4
Kypr	3,7	2,9	3,8	4,5	8,1	9,4	10,1	10,6	74,2	n/a	n/a	n/a
Lotyšsko	2,3	2,1	1,9	1,9	15,7	15,4	15,4	15,9	22,2	26,9	27,9	26,6
Litva	2,6	2,6	2,9	3,4	15,0	14,1	13,6	13,3	21,0	24,6	23,2	21,9
Lucembursko	2,7	2,6	2,7	2,8	5,0	5,0	5,2	5,3	150,4	156,2	162,3	159,7
Maďarsko	5,4	5,6	5,7	6,0	11,0	10,9	11,1	10,9	28,5	30,8	29,3	29,5
Malta	3,7	4,4	4,2	3,2	6,3	6,5	6,0	6,1	51,6	55,7	57,7	58,1
Nizozemsko	2,5	2,5	2,6	2,5	4,4	4,9	5,0	5,1	139,6	143,3	149,6	146,4
Rakousko	2,2	2,2	2,1	2,3	3,8	4,2	4,1	n/a	120,4	123,7	127,5	124,6
Polsko	3,6	4,2	4,0	3,8	9,7	10,0	10,0	10,0	28,4	31,9	27,2	29,3
Portugalsko	2,7	2,7	2,8	3,2	12,8	14,1	14,8	15,5	53,5	55,4	57,7	56,2
Rumunsko	2,0	2,2	3,1	4,0	7,5	7,5	7,2	7,2	16,0	18,1	16,8	18,0
Slovinsko	2,4	2,4	2,6	3,1	8,2	8,6	8,2	8,2	48,6	52,4	54,2	54,8
Slovensko	3,4	3,7	3,8	3,8	13,5	13,9	13,7	13,7	23,7	28,2	30,5	30,2
Finsko	3,1	2,9	3,1	3,3	7,7	7,6	7,5	7,6	118,2	124,1	129,5	129,4
Švédsko	0,9	0,9	0,7	0,9	7,3	7,5	7,5	7,6	121,0	121,7	114,9	125,0
Velká Británie	2,8	2,4	2,6	n/a	8,3	8,3	8,2	8,1	161,3	139,2	126,3	129,4
EU	2,6	2,5	2,5	2,7	9,7	10,0	10,2	10,4	100,0	100,0	100,0	100,0

v %	Produktivita práce k ø ČR				Průměrné úročení hypoték				Ceny elektřiny k ø EU			
	2008	2009	2010	2011	2009	2010	2011	1H-12	2008	2009	2010	2011
Belgie	251,3	267,5	260,7	261,0	n/a	n/a	n/a	n/a	133,5	121,2	120,5	122,0
Bulharsko	30,4	n/a	n/a	n/a	10,9	9,7	8,8	8,5	44,3	47,0	45,0	43,5
ČR	100,0	100,0	100,0	100,0	5,8	5,2	4,5	4,1	116,0	119,5	118,4	118,8
Dánsko	267,2	280,9	283,3	282,3	4,4	3,7	4,0	3,5	172,3	166,6	163,8	167,4
Německo	202,2	209,5	205,5	205,7	4,3	3,8	4,0	3,4	138,9	144,5	145,6	143,0
Estonsko	81,2	81,9	83,5	85,1	4,3	3,9	3,7	3,3	48,8	53,6	55,0	52,9
Irsko	282,2	296,1	281,9	281,9	3,1	3,1	3,5	3,2	128,2	128,0	117,7	125,1
Řecko	158,3	170,4	160,1	158,6	4,1	3,8	4,7	4,0	53,0	54,0	56,9	56,4
Španělsko	173,3	192,9	185,9	187,0	3,4	2,6	3,5	3,6	97,3	105,5	111,2	116,2
Francie	232,3	249,1	238,0	238,5	5,0	4,3	4,4	4,6	81,1	80,2	82,3	81,6
Itálie	207,1	219,6	212,1	210,2	3,8	2,8	3,6	4,4	96,5	96,6	88,9	86,7
Kypr	142,8	152,3	147,0	146,5	5,9	4,6	5,3	5,6	105,4	80,6	105,7	114,7
Lotyšsko	66,7	66,8	63,9	76,3	22,0	21,3	22,2	22,2	53,3	60,1	57,4	61,0
Litva	70,2	66,8	68,4	73,1	9,9	6,0	4,2	3,7	51,4	55,3	66,3	65,1
Lucembursko	607,4	615,0	611,6	620,8	n/a	n/a	n/a	n/a	106,7	117,2	105,0	95,6
Maďarsko	89,6	86,0	85,8	86,0	14,6	10,5	10,5	12,2	91,9	93,5	93,9	87,3
Malta	117,9	127,7	124,6	123,8	3,8	3,7	3,6	3,6	55,9	103,3	109,5	103,0
Nizozemsko	227,8	238,7	231,1	229,4	4,9	4,6	4,6	4,4	80,0	65,1	53,9	55,6
Rakousko	n/a	n/a	n/a	n/a	4,0	3,1	3,4	3,4	116,2	119,6	117,4	113,6
Polsko	75,7	69,6	74,2	74,8	8,0	7,1	7,0	8,9	78,7	71,8	80,0	78,1
Portugalsko	109,0	118,6	115,8	114,2	3,4	3,4	4,8	5,1	98,9	100,5	100,3	102,4
Rumunsko	47,6	44,2	43,7	47,5	12,6	11,7	9,5	7,7	62,0	55,9	57,4	56,7
Slovinsko	123,0	128,6	123,2	124,0	4,4	3,5	4,0	3,9	75,1	90,9	92,3	86,9
Slovensko	87,2	94,4	94,7	95,8	6,2	5,6	5,2	5,4	99,4	98,4	97,3	98,0
Finsko	239,6	246,6	240,5	246,0	2,6	2,1	2,6	2,3	86,4	93,6	93,8	100,6
Švédsko	240,4	232,6	259,2	274,5	2,1	2,4	3,9	3,7	110,0	103,2	112,5	116,1
Velká Británie	202,4	193,3	196,7	195,3	n/a	n/a	n/a	n/a	91,7	87,8	83,5	84,0
EU	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	100,0	100,0	100,0	100,0

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.

Vydáváno pod evidenčním číslem Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 16338, ISSN on-line: 1801-5042, ISSN tisk: 1801-5034.

